

Bemærkninger til lovforslaget

Generelle bemærkninger

Lovforslaget har til formål at forhindre, at den type andelsselskaber, kooperative virksomheder og foreninger m.v., der er underkastet de særlig lempelige beskatningsregler, kan likvideres med store skattefrie udlodninger til andelshaverne. Udlodninger bliver efter forslaget fremover beskattet som almindelig indkomst.

Forslaget vil dermed stoppe det hul i aktieavancebeskatningsloven, der er opstået, efter at ministeren har fastslået, at fortjeneste eller tab ved udlodning af likvidationsprovenu fra andelsselskaber i det kalenderår, hvori selskabet endeligt opløses, skattemæssigt skal behandles efter reglerne i aktieavancebeskatningsloven, hvorefter likvidationsudlodningen efter 3 års ejertid normalt ikke medfører skattemæssige konsekvenser for andelshaverne (se bilag).

Som det fremgår af bilag 1, bekræfter ministeren, at går f.eks. 15 vognmænd sammen og stifter et andelsselskab, som har til formål at indkøbe benzin til videresalg til vognmændene, vil et i selskabet akkumuleret overskud normalt blive betragtet som skattefrit, hvis selskabet likvideres og overskuddet udloddes til andelshaverne, når blot disse har deltaget som andelshavere i mindst 3 år – jf. 3-års reglen for skattefritagelse af fortjeneste ved salg af aktier.

Forslagsstillerne mener herved, at der er opstået en helt uholdbar situation, idet andelsselskabet eller foreningen, såfremt det opfylder visse betingelser, jf. selskabsskattelovens § 1, stk. 1, nr. 3 a, 4 og 6, således er underkastet en langt lavere beskatning – i visse tilfælde slet ingen – end normalt.

Hullet vil uden tvivl bevirke, at erhvervsdrivende vil udnytte dette, såfremt det ikke stoppes.

Lovforslaget har også til formål, at være de bestående lokale andelsselskaber i landbruget, hvor slagtingerne af andelsselskaber naturligt nok fremskyndes ved udsigten til udbetaling af et stort skattefrit beløb i forbindelse med foreningsophør eller likvidation. Lovforslaget skal derfor ses som en håndsrækning til en bevarelse af levedygtige

lokale indkøbs- og salgsselskaber inden for dansk andelsbevægelse.

Der findes i dag en række eksempler på de i denne lov berørte og hidtil skattefrie likvidationsudlodninger. Tidligere er Sandager Foderstofforening på Fyn solgt til firma Carl Rasmussen A/S, hvorved et enkelt medlem fik over 300.000 udbetalt i skattefrie likvidationsudlodning. I 1985 blev Stoholm Lokalforening ved Skive opslugt af DLG. I 1986 var det Lyhne Foderstof- og Gødningsforening ved Tarm og senere samme år Thorsager Foderstofforening på Djursland, der blev opkøbt af DLG. I alle tilfælde fik medlemmerne i gennemsnit 50–60.000 skattefrie kroner i hånden ved beslutningen om at likvidere den lokale »andel«, og udlodninger i 200.000–300.000 kr.s størrelsen har været normalt til enkelte andelshavere.

Men hermed er den sidste likvidering desværre ikke foretaget. Ifølge Amtsavisen Randers er den næste lokale andelsforening, som står for tur, Hammershøj Centralforening, der på sin generalforsamling den 2. marts 1987 foreløbig har besluttet at sælge til KFK. En senere generalforsamling skal træffe den endelige beslutning. En afgørende faktor for den foreløbige beslutning om salget er, at de 70–80 andelshavere har udsigt til at kunne få i alt 5 mill. kr. udbetalt skattefrit. Også her vil den største andelshaver få mere end 300.000 udbetalt. Og det er selvsagt tillokkende for de andelshavere, der tilfældigvis har brugt foreningen i de senere år, at de nu kan få udbetalt den formue, som er opsamlet gennem flere generationer.

Lovforslaget vil således få tre virkninger: for det første vil det lukke et skattemæssigt hul, før der for alvor bliver spekuleret heri. Muligheden findes, som det fremgår af ministerens svar, gengivet i bilaget, og det er derfor kun et spørgsmål om tid, før vi ser de første egentlige spekulationsandelsselskaber dukke op. Det anser forslagsstillerne for direkte skadeligt for den andelsbevægelse, hvis oprindelige idé vi har meget sympati for. For det andet vil lovforslaget modvirke den hastige monopoldannelse, vi ser inden for landbrugets forsynings- og salgsselskaber, der typisk er organiseret